

Austėja Landsbergienė: „Kai tikrai reikia, mokame būti vieningi“

2006-10-14

Į Baltosios anketos klausimus atsako pedagogikos psichologė Austėja Landsbergienė

Pradėkime nuo lopšelio

1. Kokią Lietuvą norėtumėte matyti po šimto metų? Kokie visuomeninės raidos principai (ar įstatymai) galėtų padėti to siekti?

Tiesiog norėčiau, kad Lietuva vis dar būtų, nes - žvelgiant į emigracijos bangas ir gimstamumo dėsningumus - kartais suabejoju, ar Lietuvai lemta išlikti... Norėčiau, kad pasikeistų požiūris į šeimą, į vaikus, kad parama būtų ne tik žodinė, bet ir reali (kalbu ne tik apie finansinę paramą). Puikiai suprantu, kad idealių visuomenių nebūna, tačiau labai norėtusi daugiau pagarbos amžinosioms vertybėms. Įstatymais to nelabai tepasieksi - reikia pilietinio supratingumo ir brandos. Manau, kad tik švietimu galime to pasiekti. O pradėti reikia dar lopšelyje.

Visa širdimi - lietuvi

2. Ar jaučiatės esąs Lietuvos bendruomenės narys? Ar galėtumėte su pasididžiuoimu ištarti - "Aš esu lietuvis ir tuo labai didžiuojuosi" ir kodėl?

Stengiuosi ne tik galėti tai tarti, bet ir ištarti! Paauglystėje labai maištavau ir sakiau, kad nekenčiu Lietuvos (o, siaube!), tačiau tėvų auklėjimas "prasimušė" (lenk medį, kol jaunas), ir dabar visa širdimi esu lietuvi. O apie bendruomenę nėra ko net kalbėti - Lietuvoje NĖRA bendruomenės: pradedant tuo, kad į vieną darželio grupę vaikus vedantys vaikai tėvai nepažįsta vieni kitų, ir baigiant tuo, kad kaimynai laiptinėje prasilenkia netarę "labas rytas!" O juk galėtų būti kitaip.

Tai turėtų būti pagrindas

3. Ar jus tenkina Lietuvos valstybės kultūros politika? Kas joje, Jūsų nuomone, keistina?

Lietuvos kultūros politika yra kažkur, o norėtusi, kad ji būtų ČIA.

4. Ar jus tenkina Lietuvos valstybės švietimo politika? Kas joje, Jūsų nuomone, keistina?

Švietimo reforma Lietuvoje tapo tokiu įprastu reiškiniu, kad jau nieko nestebina. Be to, visi matome, kad keičiasi tik suknelė, o panelė lieka ta pati. Labiausiai man gaila lopšelinukų, darželinukų ir studentų. Studentų - nes net su doktorantu nebendruojama kaip su žmogumi, ką jau kalbėti apie bakalaurus. O daugybė paskaitų yra tik tuščias laiko švaistymas, daug daugiau žinių būtų galima pasisemti viešojoje bibliotekoje! Lopšeliai-darželiai, kurie deda pagrindą tolesniam žmogaus gyvenimui, yra užmiršti ir nustumti į pašalį. Baisiausia, kad aukštas pareigūnas gali išeiti į eterį ir visai Lietuvai pareikšti, neva lopšelių-darželių ir net pradinių mokyklų mokytojams/ams nereikia aukštojo išsilavinimo, nes... tokiam mažam vaikui tik snarglį reikia nušluostyti! Neturiu komentarų...

Prabanga jaustis reikalingam

5. Kokių permainų Lietuvos Valstybės strategijoje reikėtų pageidauti, norint susigrąžinti masiškai į Vakarus emigruojančią jaunąją Lietuvą?

Žmogus - ypač iniciatyvus ir siekiantis geresnio gyvenimo - nebūna toje vietoje, kurioje nesijaučia laimingas. Jei tik pajunta, kad kitur turės galimybę būti laimingesnis, eina ten. Ko reikia lietuviui, kad būtų laimingas? Tikriausiai ne tik sudurti galą su galu, bet ir galėti sau leisti šiek tiek prabangos; leisti vaikus į mokslus; matyti ne tik savo parapiją ir - bene svarbiausia - jaustis vertinamas ir reikalingas. Ar jaučiasi tūlas lietuvis reikalingas šiandienos Lietuvoje? Tikriausiai tik per rinkimus...

6. Lietuva dažnai įvardijama kaip šalis, pirmaujanti pagal savižudybių skaičių. Kodėl taip yra ir ką daryti, kad būtų kitaip?

Apklauskos rodo, kad mūsų vaikai nesijaučia laimingi, kad patyčios mūsų šalyje - norma. Net sunku patikėti, kad yra tėvų ir pedagogų, manančių, jog patyčios užgrūdina ir panašiai. Kur veda tokie tarpusavio santykiai (tiksliau, jų nebuvimas) ir nenoras matyti skriaudžiamojo?

Kitaip bus tada, kai auginsime pasitikinčius savimi žmones, kai suteiksime galimybių išmėginti savo jėgas, kai jaunimas galės studijuoti tai, ką tikrai nori, o ne tai, kas garantuos saugesnį pragyvenimo šaltinį. Ką daryti? Šviesti visuomenę!

Gaila dėl tokio stiliaus

7. Ar Jus tenkina tai, kaip Lietuva suvokia ir pateikia save žiniasklaidoje ir televizijoje?

Vartydama spaudos leidinius ar įsijungusi televizorių kaskart susinervinu. Kažkoks nuolatinis santykių aiškinimasis, blevyzgojimas ir demagogija (jau nekalbant apie smurtą, nuogybes ir t.t.). Daug mieliau sklaidau užsienio spaudą, nes Lietuvoje net gerbiausiai laikraščiai dažnai neviršija "People" žurnaliūkščio lygio. Žinoma, absoliutinti negaliu, tačiau gaila, kad toks hedonistinis ir demagogiškas stilius vyrauja.

Patriotizmo yra iš ko pasimokyti

8. Kokios lietuvių nacionalinės savybės jums atrodo gražiausios, o kokios ne? Lietuvos žmonių moralė, sąmoningumas ir patriotizmas: diagnozė ir perspektyvos.

Gražiausia, kad kai tikrai reikia, mokame būti vieningi. Negržiausia - polinkis džiaugtis kito nelaime ir pavydėjimas kitam sėkmės. Morale dabar rūpinamasi ne tik Lietuvoje - visas Vakarų pasaulis prabilo apie tai, kad mūsų laukia liūdnas galas, jei ir toliau būsime tokie egocentiški ir hedonistiški. Sąmoningumu galėtų pasigirti tik nedidelis procentas mūsų šalies gyventojų. Jei niekas nesikeis, nenustebsiu, kad greitai manysime, jog Baltarusija yra geriausia mūsų draugė, o Uspaskichas - vargšas tremtinys. Lietuvių patriotizmas (arba, tiksliau, jo nebuvimas) tiesiog graudina. Kadangi nemažai teko lankytis JAV, mačiau, koks patriotiškas yra vidutinis... darželinukas, o apie vidutinį amerikietį geriau net nepradėsiu kalbėti. Labai daug ko nenorėčiau perimti iš amerikiečių, tačiau jų patriotizmo pamokos Lietuvai būtų aukso vertės. Perspektyva bus viliojanti, jei ir tėvai, ir pedagogai jaunajai kartai ŠIANDIEN pradės skiepyti moralės principus, ugdys sąmoningumą ir patriotizmą. Visa tai yra iš(si)ugdoma!

Neaukojant principų

9. Lietuvos kultūros, istorijos ar visuomenės veikėjas, kuris yra Jums autoritetas? Ir kodėl?

Turiu keletą autoritetų, tačiau labiausiai mane žavi žmonės, kurie tarnauja Lietuvai, pasiekia didelių akademinų aukštumų, net apdovanojami valstybiniais ordinais, tačiau pirmiausia yra tėvai, seneliai, proseneliai.

Mane žavi, kai žmogus siekia (ir pasiekia) savų tikslų, tačiau jokia būdu nepaaukoja šeimos bei moralės principų. Ir - sulaukęs garbaus amžiaus - yra apsuptas mylinčių žmonių ne tik viešumoje, bet ir savo namuose.

10. Kokiais moraliniais principais vadovaujatės savo gyvenime?

Stengiuosi nedaryti kitam to, ko nenorėčiau, kad man darytų. Stengiuosi ne kalbėti apie moralinius principus, o gyventi pagal juos.

<http://www.bernardinai.lt/index.php?url=articles/54180>